

ORZECZNICTWO TRYBUNAŁU KONSTYTUCYJNEGO ZBIÓR URZĘDOWY

Seria B

Warszawa, dnia 31 października 2019 r.

Pozycja 191

POSTANOWIENIE

z dnia 3 lipca 2019 r.

Sygn. akt Ts 78/19

Trybunał Konstytucyjny w składzie:

Małgorzata Pyziak-Szafnicka,

po wstępnym rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym skargi konstytucyjnej P.N. w sprawie zgodności:

art. 419 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 1987) w zakresie, w jakim „pozwala na ogłoszenie wyroku bez stawienia stron, ich obrońców i pełnomocników” z art. 42 ust. 2 oraz 45 ust. 1 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej,

p o s t a n a w i a:

odmówić nadania dalszego biegu skardze konstytucyjnej.

UZASADNIENIE

W skardze konstytucyjnej wniesionej do Trybunału Konstytucyjnego 13 maja 2019 r. (data nadania), P.N. (dalej: skarżący) wystąpił z żądaniem przytoczonym w komparycji niniejszego postanowienia.

Stan faktyczny, leżący u podstaw skargi konstytucyjnej, przedstawia się następująco.

Wyrokiem z 15 października 2012 r. (sygn. akt [...]) Sąd Rejonowy w K. II Wydział Karny (dalej: Sąd Rejonowy) uznał skarżącego za winnego zarzucanych mu czynów (opisanych w pkt I-XII, XIV oraz XXII-XXX komparycji ww. wyroku) i za to, na podstawie art. 85 i art. 86 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (obecnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 1600, ze zm.) i wymierzył mu karę łączną trzech lat pozbawienia wolności. Sąd Rejonowy orzekł także o przepadku przedmiotu, który służył do popełnienia przestępstwa oraz o kosztach sądowych. Od tego wyroku skarżący nie wniósł apelacji. Orzeczenie uprawomocniło się 23 października 2012 r.

10 lipca 2017 r. skarżący wystąpił o wznowienie postępowania w sprawie. Postanowieniem z 27 listopada 2017 r. (sygn. akt [...]) Sąd Okręgowy w K. III Wydział Karny odmówił przyjęcia wniosku jako oczywiście bezzasadnego.

W skardze konstytucyjnej skarżący wskazał – jako ostateczne orzeczenie w rozumieniu art. 79 ust. 1 Konstytucji – wyrok Sądu Rejonowego z 15 października 2012 r. W związku z tym rozstrzygnięciem wystąpił do Sądu Rejonowego w K. I Wydział Cywilny z wnioskiem

o ustanowienie pełnomocnika z urzędu do sporządzenia skargi konstytucyjnej. Sąd uwzględnił wnioszek, a Okręgowa Rada Adwokacka w P. wyznaczyła pełnomocnika. O tych ustaleniach Sąd Rejonowy w K. powiadomił pełnomocnika skarżącego pismem z 12 lutego 2019 r. (sygn. akt [...]). Dokument ten został mu doręczony 18 lutego 2019 r.

Skarżący twierdzi, że zakwestionowany w skardze przepis narusza prawo do rzetelnego procesu (art. 45 ust. 1 Konstytucji) oraz do obrony we wszystkich stadiach postępowania (art. 42 ust. 2 Konstytucji). Zezwala bowiem na ogłoszenie wyroku pomimo niestawiennictwa stron, ich obrońców i pełnomocników. Skarżący wyjaśnił, że nie uczestniczył w posiedzeniu, w trakcie którego zapadł wyrok skazujący. W związku z tym, że nie był reprezentowany przez profesjonalnego pełnomocnika, nie wiedział o rozpoczęciu biegu terminu do złożenia apelacji.

Trybunał Konstytucyjny zważył, co następuje:

Skarga konstytucyjna jest sformalizowanym środkiem ochrony konstytucyjnych wolności i praw.

Zgodnie z art. 79 ust. 1 Konstytucji skargę wnosi się „na zasadach określonych w ustawie” w związku z orzeczeniem, w którym sąd lub organ administracji publicznej, na podstawie zakwestionowanego w niej przepisu ustawy lub innego aktu normatywnego, „orzekł ostatecznie” o wolnościach lub prawach występującego z tym środkiem prawnym.

W związku z tym, art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 30 listopada 2016 r. o organizacji i trybie postępowania przed Trybunałem Konstytucyjnym (Dz. U. poz. 2072, ze zm.; dalej: u.o.t.p. TK) stanowi, że skarga może być wniesiona „po wyczerpaniu drogi prawnej, o ile droga ta jest przewidziana (...)”. Przez wyczerpanie tej drogi należy – zgodnie z orzecznictwem Trybunału Konstytucyjnego – rozumieć skorzystanie z wszystkich środków prawnych przysługujących w toku instancji i umożliwiających merytoryczne rozstrzygnięcie sprawy. Pojęcie to trzeba zatem łączyć – na podstawie art. 77 ust. 1 u.o.t.p. TK – z wydaniem przez sąd powszechny orzekający w sprawie prawomocnego wyroku, prawomocnego postanowienia lub innego ostatecznego rozstrzygnięcia. Istotne jest przy tym to, że obowiązek skorzystania z wszystkich środków prawnych przysługujących skarżącemu w toku instancji wyklucza wniesienie skargi konstytucyjnej od wyroków lub postanowień (czy też innych ostatecznych rozstrzygnięć), które stały się prawomocne lub ostateczne dlatego, że skarżący nie wyczerpał przewidzianej drogi prawnej w postępowaniu sądowym lub administracyjnym (zob. postanowienie z 18 listopada 2009 r., sygn. SK 12/09, OTK ZU nr 10/A/2009, poz. 158 oraz z 4 sierpnia 1998 r., sygn. Ts 55/98, OTK ZU nr 5/1998, poz. 93).

W analizowanej sprawie skarżący wniósł skargę w związku z wyrokiem Sądu Rejonowego w K. II Wydział Karny z 15 października 2012 r. (sygn. [...]). Zgodnie z art. 444 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (obecnie: Dz. U. z 2018 r. poz. 1987, ze zm.), od tego rozstrzygnięcia skarżącemu przysługiwała apelacja, z której nie skorzystał.

Skoro skarżący nie wniósł środka odwoławczego od wyroku z 15 października 2012 r., to nie wyczerpał przysługującej mu drogi prawnej, o której mowa w art. 77 ust. 1 Konstytucji, a przez to nie uzyskał orzeczenia spełniającego warunki określone w art. 79 ust. 1 Konstytucji.

Okoliczność ta jest – zgodnie z art. 61 ust. 4 pkt 1 u.o.t.p. TK – podstawą odmowy nadania rozpatrywanej skardze dalszego biegu.

Mając powyższe na względzie Trybunał Konstytucyjny postanowił jak w sentencji.

POUCZENIE

Na podstawie art. 61 ust. 5 u.o.t.p. TK skarżącemu przysługuje prawo wniesienia zażalenia na powyższe postanowienie w terminie 7 dni od daty jego doręczenia.